

نومرو ۵۵

۲۱ شوال ۱۳۲۸

آدرس :

اجتهاد اداره خانہ سی :

دارالمعلمین قارشینده دائرہ

مخصوصہ در .

سنہ ۴۰ آونہ بدلی غروش، نسخہ سی

۵۰ پارہ در .

اجتہاد

آدرس :

IDJTIHAD

Constantinople

دوردنچی سنہ

پنجشنبہ کونلری نشر ایدیلیر اقتصادی، اجتماعی، ادبی مجموعہ

پك اويانيق بير اويقو

جلال نوري بك افندي به ،

محترم افندم ،

دون كچه ، عالم منامده ، بر شخص نوراني [روحاني دكل] بكا ، سزه كونده رلك اوزره آينده مندرج مکتوبی تودیع ایتمیش ایمده اقامتگاهکزی و هانکی دیارده بولندیگزی بیله مدیکم ایچون (اجپاد)ك وساطتیه مراجعت ایتدم . وصولنده ، بی ، خبردار ایتمکزی استرحام ایدرم .

ح . ا

اوغلم جلال نوری بك ، سزه تبشیرات آتیه بی مسارعة تبلیغ ایدرم :

۱- بوتون شهزادگان ایله صورت مخصوصه ده ولی عهدلرک تعلم و تربیه لرینه زیاده سیله دقت و اعتنا ایدیلوب ، کندیلرینه بیله فائده سی طوقونمیان اوکوچوک باشلرک یعنی زنجیلرک و خادملرک تلقینات ابلهانه سندن ، قورناریلر جقلردر . کسچ شهزاده لر عمومیتله اردو و دونمایه ادخال ایدیلوب اوراده ترقی و تفیض ایدم جکلری کبی بوصورتله اصیل برهیت ضابطان وجوده کتیرمک ایچون براساس متین وضع ایدلمش اوله جقلردر . پسایکان بعدما ضابط اوله میه جقلردر . خاقتده مساوات نامه اولمدیغندن هرکس یالکز حضور محاکمه مساوی اوله جق و خصوصات واحوال سائرده هرکس کندی طبقه سی داخلمده جولان ایدم بیله جکلر . بوصورتله تورکیاده دخی طبقات صنوف اهالی وجوده کتیریلرک اساسی برتشکیلات مدنیة ملیه وجوده کلش اوله جقلردر .

بعدما جالس تحت اولاجاق پادشاه حضرتلری ، کقولری اولان خانداندن (مسلمان اولماق مرجحدر) برقیز ایله ازدواج ایدم جک و یالکز برزوجه مشروعه سی اولوب رسماً جواری استغراش ایتمکدن فراغت ایدم جکلر . پادشاهلر بعدما طوب قو سراینده اقامت ایدوب طولمه

باغچه سرانی ملت سرانی اتخاد اوله جق و فقط چراغان سرانی کبی طعمه لهیب اولماه سی ایچون حکومت متبصرانه حرکت ایدم جکلر . دیگر سرایلر و کوشکلر و مقام سلطنته عابد املاک تماماً صاتیلوب بعدما پادشاه زمان حضرتلری معاشرندن آرتدیره بیلیزلر ایسه املاک صاحبی اوله بیله جکلر و بعد وفاتهم اشبو املاک عموم اولاد خاندان دکل بلکه شرعاً مستحق اولانلر وارث اوله بیله جکلر . کذاخرینه هایونده بولنان اشیا و محوهرات تاریخیه موزة هایونده تخصیص ایدم جک دائریمه نقل و اوراده تشهر و دیگرلری علی الاصول و تماماً فروخت اولنوب یکونی مکتبلر انشاسنه و معلملری اداره ایچون واردات و یرم جک عقارتلر مبیاعه سه حصر و تخصیص اوله جقلردر . اختیار شهزاده لر ایله برنسسلره قید حیات شرطیه مخصصات معقوله و کافیه و یریلر جک و کسچ برنسسلر کقولرینه تزویج اوله جقلردر . ۲- تورکر ، احکام حقیقه قرآنییه صوک درجه ایمان ایله توسل ایدوب برطاقم مقولات و اسرألیات یرینه معقولات اقامه ایدم جکلر . بعدما ، مثلاً : «توکت علی الله» لوحه سنک باش طرفنه (عزمت) کله سی علاوه ایدم جکلر . بنالرک طاقه آصدقلری «یا حافظ» لوحه سی آلتنه برده هر هانکی بر سیغوریطا قومانیاسنک لوحه سی آصه جاقلر و یانغیندن قور تولماق ایچون کارکی خانه لر انشاء شهر و قصبه لرک سوقاقلری توسیع ، وسائط اطفائییه تکثیر ایدم جکلر و محله طولو مباحیلری برعنعنه ملیه کبی محافظه ایدم جکلر ایسه ده فقط هر حالده تنسیق و تنظیم ایدم جکلر . هر تورک خانه سنک هر اوطه سنه یان یانه ایکی لوحه آصاجق و بو لوحه لرک برنده نورانی برخط ایله داتحاد اسلام و دیگرکند آتشین برخط ایله «انتقام» یازلمش بولونه جاقدر .

مندرجاتی آرتق برغایه و هدف ملییه اولاجاق اولان اشبو ایکی لوحه : مکتبلرده ، جامغلرده ، قشله لرده سوقاقلرده ، میدانلرده ، قهوه خانه لرده و خلاصه هر یرده دیواره تعلیق ایدلمش اولاجاقدر .

فیشک ، دائمی و تازم . و اوچ کونلک اداره به کافی برطوريا
آتمک صاحبي اولماقدن ، جوانی ویره جکدر .

۳ — موجود آفته فابریقه لری توسیع و یکیلری
کشاد ایدیلوب حضرت پادشاه و خاندان سلطنتدن اعتباراً
بوتون نظار ، اعیان و مبعوثان اعضا لریله اردو و دوتما
ارکان و امرا و ضابطانی و کافه مأمورین ، افراد عسکریه
و فابریقه عملی لری رسمی و خصوصی مکاتب شاگردان
و معلمینی اشبو فابریقه لریک معمولا ننندن کیه که مجبورطوتیه
جاکدر . اهالی دخی کرک غزنه لر و کرک سالف الذکر عملی
مکتبلر واسطه سیله ارشاد و تشویق ایدیلوب امتعه داخلیه نک
سوروی تزیید ایدیلهر کرک ملل سائر نه نک مدار قوت
و مکتبلری اولان قدیم و خرسیتان بیزانس لیرک ملی
سرپوشی اولان فس کاملاً دفع ایدیلوب یکی برسرپوش
ملی قبول اولونه جکدر .

عسکرلرک باشلرینه کیدک لری قالپاقلر دخی تبدیل
اولنوب اجدادیمزک قوللاندق لری مغفرلره مشابه و فقط
زمان حاضر ترا کتیه موافق ، برسرپوش مغفر سرپوش
عسکری اتخاذ ایدیله جکدر . بوصورتله افراد عسکریه
حرب زمانلرنده یا غموردن و یا ضیادن دولای آتشی کسمه به
جکدر .

۴ — قادینلر دیله دک لری طرز و بیچمه تلبس ایدوب
یا لکز اسراف ایتیه جکدر . پولیسلر ، صو قنار و صورت
مخصوصه ده آراهه جی مقوله سی کسان ایله او باشانک قادینلرک
تلبس لرینه ، چارشاف و یچه لرینه قطعاً مداخله به حق و صلا
حیتاری اوله میه جی کی بعدما شیخ الاسلام افندیلر حضراتی
دخی چارشافلره دأربیان نامه لر املا و امضا ایتیه جکدر .
پولیس ، قادینلر ایشنه ، آنجق و آنجق مناسب و آداب
عمومیه نی محل احوالده مداخله و فقط اشبو وظیفه قانونیه
لری کمال نزا کتله ایفا ایده جکدر . ارککلر قادینلرک
اهمیتی تقدیر ایدوب اولنره حرمت و رعایت ایده جک وهله

هر تورک صوک سیستم بر ماو زر ، بر صندق فشک ،
نمونه سنه توفیقاً بر طاقم عسکری البسه ایله سائر لوازم
سفر بری بی دائماً حاضر بولوندوراجاق و بونلری احضار
وا کمال ایتیه مش اولانلر : تأهلدن ، ایشدن و جنازه
مراسمندن محروم قلوب عائله تورکیه دن نو عما طرد
ایدیله جکدر .

هر محله ده مکتبه کیتیه مش ویا کیده مه مش و بعدما
دخی بالطبع کیده میه جک اولان یاشلیلر ایچون عملی [یعنی
آغزندن اوکره تن] مکتبلر آجیلاجاقی کبی هر محله ده بر
انداخت محلی ویا صالونی وجوده کتیریلوب جمه کونلری
اوراده هر کس ۵ : ۱۰ فیشک احراقنه مجبور اولاجاق
وسنه ده ایکی دفعه مسابقه اجرا اولوناجا قدر . اشبو مسابقه
لرده اون قورشونی هدفک برنجی دأر سنه اصابت ایتدیرنلر
بر نشانجی مادلایسنه مالک اولاجاق و اونی حامل اولانلره
قره قوللر و نوبتیلر طرفندن رسم تعظیم اجرا اولوناجا قدر .
کذا ، آت یتشدیرمک ، آته ینمک ، یوزمک ، کورده شمک
وسائر ادمان حرکاتنه صوک درجه اهمیت ویریلوب قیز
لریمز دخی بو ادمان حرکاتنه دوام و اشتراک ایده بیله جکدر
و عندالحاجه آلمانیا ده اولدینی کبی مانا و ره ایچین کسندی
جوارلرینه اردولر کلدیکی زمان اسب سوار اولان اشبو
لطیف آتیلر سواری کشف لرینه رهبرلک ایدوب اردونک
تعلیم و تربیه سنه و نتیجه فوز و ظفرینه اشتراک ایده جکدر .
بوتون مملکته ، ایجاب ایدن فیشک و توفک لری یتشدیرمک
ایچون اعمالات حربیه فابریقه لری توسیع ایدیلوب کیجه
و کوندوز چالیشا جاکلردر . . بوتون بو ایشلره یک بشقه
بروقوف و کتایشله ایش کورمه که باشلا یاجاق اولان حربیه
نظارتی طرفندن تعیین ایدیله جک عزیمکار ضابطلر نظارت
ایده جکدر .

عثمانی امپراطورانی داخلنده اقامت ایدن هر مسلمان
اسلامک شرطی قاچدر ؟ سوائنه آلتیدر ! دیدکن و معلوم
اولان بشی صایدقن صکره ؛ التتجیسی : بر توفک بیک

اهداف و اشهاد

(اجتهاد) رساله سنك ۵۲ نومرلى نسخه سنده نشر ايدىان
اسماعيل حامى امضالى (تذنيات عثمانیه مناسبیه) عنوانلى
مقاله سنك مسلكمزه تدلىق ايدىن شو «مفسرين عظام وفقهائى
كرامك كسوؤ علميه ليرى تلبس ايدىرك شوراده بوراده
تخيم جهالت صاچان ...»

فتره سنك بزده اوياندىر دىنى بعض مطالعاتى انتظار
عموميه به عرض ايتك ايتيورز .

اسماعيل حامى ايله برابر همىرك شىكايت ايتدىكمز
جهالت عموميه سنك مسلكمزه كى اسبابنه ارجاع نظر ايدىانجه
كورولوركه بزده مسلك تدريسك تاسيس ايدلىكى وقتلر
عربلرده ، عجملرده علمائى محققين ايله برابر علوم وفنونك
انقراض بولدىنى اذوار فترت و انحطاطه تصادف ايتىش
و بونك نتايج طبعيه سندن اوله ورق وجوده كلن محروميت
علميه ، تحصيلده انتظام سزلىق ، وهرفته هوسله برابر تقليده
قناعت كى بر طاقم عوامل تدنى اساسه صوقوله رق آثار
مخربيه سى مسلكك ايلك كونلرنده كى نشوء حيات وزندكى
شبابيله بردرجه به قدر مستور قاله بيلمىش ، فقط زمانلر
كچىكجه بك بارز صورتده علائقنى كوسترن بو حال غيراصلى
نسلدن نسله انتقال ايتدىكجه اصالت كسب ايدىرك عادت
حكمنى آلمىدر .

بواعتياد سائقه سيله در ، كه صدىك عصرلرك بزده بك اليم
صورتلرده كندىنى احساس و اقتضا ايتدىرن احتياجات
مبرمه و تجمدات مهمه سندن علميه زمردسى حالا خبردار
اولق ايتيه ميور كى طور ميور ، و حيات حاضرده سنك شرائطى
استكمال ايله بولندقلرى مسلك جايله شايدان برانقلاب علمى
حصوله كتيپردك آتئى ايجون استحقاق حيات ايتىكى قيامت
كى برفلاكت عد ايدىيور .

مسلك و ملتك حياتنه سوء قصد ديمك اولان بو حال

هيچ كيمسه ، دنيا نك ملكتمزدن ماعدا هيچ بيرنده موجود
اوليان قاديئلره قارشى حرف اندازلىق و طاشقينلىق رذائلنه
دوامه جرأت ايدىه ميوب بوللرده ، واپورلرده ، ترامواى
وسائر مراكب بريه و بحريه ده خاملره كال احترامه يول
ويره جكارى كى شايد برقادين اياقده قالمش ايسه در حال اونا
يرلرئى ويرمكه مسارعت ايدوب بوصورتله وظيفه انسانيت
وحسيات عاجز نواز يلرئى اظهار ايدىه جكلردر .

قاديئلر وطنك اك بويوك ولى نعمتى عد ايدىلوب
كنديلرينه او يولده معامله ايدىلاراك ايسه ده قاديئلر يمز
دخى بوللردن شىاروب قابارمايا باقلر و بالعكس بو كى
معاملات انسانيتكارانه به لايق تمتدن و ظريف مخلوقات
اولدقلرئى اثبات ايدىه جكلردر .

۵ — قيزلر تحصيللرى و بكارلقارى مدتجه ، مساجان
بوشناق وچركس لرده جارى اولان عادت مستحسنه اوزره
اصلا تستر ايتيه جكلرى كى وليارى رفاقتده اولدوقلرى
خالده كرك ياشلى و عالم ارككلر و كرك هم سن و كفولرى
اولان ناموسلى و تربيه لى دليقانلورى ايله ادبانه كوروشوب
حيات عموميه قارشىه جاكلر و بوصورتله سسى و عمل مى
و وطنى خصوصده حصه لرينه اصابت ايدىن قسمنى اجرا
ايدىه جكلردر . ايشته بوصورتله هر كس كوردىكى ، تدقيق
ايتدىكى ، بكنديكى و انتخاب ايتدىكى قيز ايله تاهل ايتك فرصت
وسهولتى وجوده كلىش اولاجاغدىن كچىك سزلك و خانه دير-
لك سزلكى اورتىدن قالدق اراق شريعت محمديه نك بخش
واحسان بو بوردىنى حق طلاقك ابتداً استعماله محل
قايوب آنحق الزم اولدىنى زمان استعمال ايديله جكلدر .
خاتم قيزلر يمز ايجون عذاب افكن اولان اومعهود كورو-
جىلك عادت غير مرغوبه سته دخى ختام و يرلىش اولاجاقدور .
قيزلر ايجون ديكر مكاتبدين ماعدا برده طيه مكتبى
كشاد ايديلهرك آرزو ايدىن قيزلر يمز اوراده طبابت تحصيل
ايدىه جكلرى كى ديكر قيزلر و قاديئلر دخى اوراده هلال
احمر خدمائى ايجون خسته باقىجلىنى و خصوصات سائر
علم و تدرس ايدىه يله جكلدر . [داها وار]